

سرمایه گذاری خارجی و توسعه صادرات

یادگیری بین المللی

این کشور همچنان به واردات نیروی کار ماهر و توسعه دانش فنی و کار بین نیروی کار داخلی پرداخته است.

ریشه تفاوتها کجاست؟

اصلاح روش های مالی و گسترش پایه های مالیاتی در کاستاریکا اولین برنامه دولت در راستای اصلاحات ساختاری در این کشور بود. موافقت نامه های تجارت آزاد این کشور با سایر کشورهای آمریکای مرکزی، موضوع دیگری است که موانع سیاسی و اقتصادی موجود بین این کشورها را برطرف نمود و به آزادی اقتصادی در بخش های تجارت، ارتباطات، بیمه ها، ورود و خروج سرمایه گذاران خصوصی و ورود و خروج آزاد نیروی کار منجر شد. بنابراین، ارتقای کارایی در اقتصاد و تجارت در این کشور و محو موانع انعطاف ناپذیر از مسیر توسعه اقتصادی، شرایط مساعدی را در رشد و ارتقای تولید و تجارت کاستاریکا فراهم آورد. کارشناسان با این اوصاف معتقدند سرعت حرکت اصلاحات اقتصادی در این کشور موازی با اصلاحات قانونی و حقوقی نبوده و این امر را به عنوان مانعی در مسیر تلقی می کنند.

تمام این موارد را گفتیم تا بتوان با استعانت از نوعی اصلاح اقتصادی به این نتیجه رسید که توفیق در برنامه های اقتصادی نیازمند جدیت در کار است و صرف تعریف اهداف - آن هم نه در حد و حدود پتانسیل های ما، بلکه در حد و حدود توان مدیریتی ما - دردی را از کشور دوانمی کند و حرکت های کند و بطئی از این قبیل، تنها به منزله نابودی فرصت ها، امکانات، اُفت توان رقابتی کشور و عقب ماندن در مسابقه ای است که قرار است بدون برنامه ای قوی در آینده، نفر اول آن باشیم. به راستی آیا با سرعتی که دنیا در حال پیشرفت است به اهداف خود نایل می شویم؟ ■

مشارکت شرکت های ایرانی - پس از ترمیم محیط کسب و کار کشور - با شرکت های بین المللی، هم افزایی قابل توجهی به ارمان خواهد آورد.

خدمات، معیار اصلی سنجش توسعه یافتگی هر کشور است. در کنار آن، صادرات تکنولوژی، دومین شاخصه توسعه یافتگی به حساب می آید. صادرات تکنولوژی های پیشرفته (High-Tech)، بارزترین نوع توسعه یافتگی است و توان رقابتی کشورهای بزرگ را در این زمینه نشان می دهد. کشور ما توان بالایی در صادرات تکنولوژی های عظیم نیروگاهی دارد و حتی در این زمینه جزو قدرتهای برتر جهان محسوب می شود، اما میزان این نوع صادرات قابل توجه نیست. کاستاریکا یکی از کشورهایی است که به خصوص در سال های اخیر در این زمینه توانسته توان رقابتی خود را افزایش

دهد و در سال ۲۰۰۶ در حدود ۱۳ درصد رشد تولیدات با تکنولوژی بالا را در مقایسه با میزان توسعه سال های ۲۰۰۱ تا ۲۰۰۵ داشته باشد. این رقم در حال حاضر در حدود ۴۰ درصد تولیدات صنعتی این کشور است. توسعه این نوع محصولات در کاستاریکا با مشارکت شرکت های چند ملیتی که در رأس آنها شرکت اینتل قرار داشت، در سال ۱۹۹۰ آغاز شد و پس از آن، به عنوان محور توسعه سخت

یکی از مهمترین عوامل مؤثر بر توان صادراتی بنگاه ها در هر نظام اقتصادی، تقویت پایه های رقابتی و تولیدی آن است. در این راستا باید گفت این عامل متأثر از متغیرهایی است که بر میزان و کیفیت تولیدی بنگاه های مذکور مؤثر هستند؛ عواملی همچون زیرساخت ها اعم از تولیدی، هزینه ای، درآمدی، سرمایه ای و مصرفی، ثبات داخلی و خارجی بنگاه تولیدی و اقتصاد کشور، سلامت روانی و جسمی نیروی کار و تحصیلات متناسب با موضوع فعالیت، کارایی بازارها اعم از بازار پولی، بانکی، سرمایه ای، بازار کالا و سهولت دسترسی به بازارهای جهانی، آمادگی تکنولوژیکی بنگاه، اندازه

تولید بنگاه، توان ابداعی و نوآوری در تولید اعم از روش ها و محصولات و در نهایت، جذابیت های کسب و کار در بنگاه و اقتصاد کشور.

ارتقای توان تولیدی و صادراتی هر کشور نیازمند توسعه بنگاه ها است و توسعه نیافتگی بنگاه های تولیدی در کشور ما و بازار بزرگ و اشباع نشده ای که در ایران با سطح بالایی از تقاضا مواجه است، موانع اصلی توسعه اقتصادی و صادراتی کشور ما محسوب می شوند. متأسفانه نگاه تولید کنندگان ایرانی به سمت بازارهای داخلی است. این امر می تواند از دلایل متعددی منتج شده باشد که عدم اعتماد به نفس تولید کنندگان داخلی برای حضور در بازارهای رقابتی جهانی، مهمترین عامل آن است. علاوه بر آن، شواهد نشان می دهند حضور تولیدات ایرانی در بازارهای جهانی، منفعت کلان تری را نسبت به آنچه در کشور حاصل می شود عاید تولید کننده داخلی نمی کند که البته این موضوع به ضعف ساختاری تولید داخلی و سیاست های نامناسب ارزی بر می گردد. تولید کنندگانی که مزیت های فراوانی در تولید کالاهای مشابه دارند، از توان بالایی در مبارزه با ما برخوردارند و در این نبرد، کاهش قیمت فروش، افزایش هزینه های جانبی مانند حمل و نقل و بسته بندی و امثالهم، تحمل مشکلات ارزی و زیان های ناشی از تثبیت نرخ ارز و ده ها مشکل دیگر، انگیزه حضور تولید کنندگان را کاهش داده است. میزان صادرات کالا و

افزایی این کشور قرار گرفت. طولی نکشید که این صنعت به عنوان عامل جذب سرمایه های خارجی تلقی شد و قوانین حمایتی در راستای توسعه این قبیل صنایع وضع گردید. این تنها مثال ساده ای از مزیت یابی این کشور و تلاش برای توسعه و ترقی این مزیت است. پیش از این گفته ایم که کشور ما دارای مزایای فراوانی است که همگی در انتظار حمایت بخش های گوناگون تصمیم ساز هستند. مجمع قانون گذاری کاستاریکا با همکاری تصمیم گیران اقتصادی این کشور در زمینه افزایش جذب سرمایه های خارجی در زمینه این صنایع، به تغییراتی دست زدند که سبب شد فعالیت های اقتصادی در این کشور از کشاورزی و مشاغل مبتنی بر کار غیرحرفه ای و نیروی کار غیرماهر، به سمت فعالیت های تولیدی در زمینه محصولات مبتنی بر کار نیروی ماهر سوق یابد. در این زمینه،

سهم بخش های مختلف اقتصادی از GDP (۲۰۰۸) درصد

کشور	کشاورزی	تولیدات غیرکارخانه ای	تولیدات کارخانه ای	خدمات
ایالات متحده	۱/۰	۸/۰	۱۴/۰	۷۷/۰
امارات عربی متحد	۲/۳	۴۱/۶	۱۴/۱	۴۲/۰
ترکیه	۱۱/۹	۹/۷	۱۴/۰	۶۴/۵
عربستان سعودی	۴۲/۰	۱۳/۰	۸/۰	۳۷/۰
کویت	۷/۰	۴۸/۷	۲/۰	۴۸/۷
هند	۱۸/۳	۱۱/۶	۱۵/۷	۵۴/۴
چین	۱۲/۶	۱۴/۱	۳۳/۵	۳۹/۹
ایران	۱۰/۴	۳۲/۸	۱۱/۸	۴۵/۰
انگلستان	۱/۰	۱۱/۲	۱۵/۰	۷۲/۸
بلژیک	۱/۰	۷/۰	۱۷/۰	۷۵/۰

استخراج: «اقتصاد ایران» از World Economic Forum